Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО.
АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей

ІІ Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81’243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:
Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей ІІ Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей ІІ Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81’243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря…………………….....7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі…………………………………….8
Богдан А.А. Концепция «ребенок, сын» в китайских идиомах чэнъюй…………………11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах……………12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів…………………………………………………………….................14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англіцизм, напівкалька та переклад……………………………………………………………………..15
Дмитренко А. А. Продуктивные словообразовательные модели китайского языка на материале названий фруктов и овощей……………………….…16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові……………………………….18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю……………………….19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові…………21
Ільницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне………………………………………24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові……26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше……………………….....27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п’єсі “Чайна” (茶馆)……………………30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету………………...32
Поміляйко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови………………..34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю……………...35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”……………………………………………………….....37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокомпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові……………………………………39
Самойлова С.А. Словотворчі морфеми в назвах прикрас в китайській мові………....40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів……………………………....41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд……………… 44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння…………………………………………………46
Толмачова К.М. Феномен перемикання кодів у контексті мовної ситуації в Марокко………………………………………………………………………48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах……… 51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній» ……………………………………………………………...53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві ……………55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ……………..57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо……………………………………58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії………………………...60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів…………………………………………...62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?»……………...63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы………………………………………………………………......64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм……………67

荫, розсіятися 揉 , змахнути 挥, розставання 别离, музика 笙箫 , злегка 河畔, наречена 新娘, глянцево 油油地, тиша 悄悄.Використовуючи такі легкі і м'які слова, поет без будь-яких зусиль підкреслює і пробуджує такі ж ніжні почуття у своїх читачів [3].

Підводячи підсумок, можна сказати, що Сюй Чжімо дуже волелюбна і мрійлива людина. Він підкреслює власні почуття за допомогою епітетів, порівнянь, метафор, зокрема багато в чому посилаючись на природу і вимови слів, які звучать м'яко, що становить специфічну рису творчості. Він здатний чіпляти найтонші струни душі тільки за допомогою природи і її звуків. Адже коли читач потрапляє в світ і бачення поета, то уся розповідь починає відчуватися по-іншому. Це і є головною особливістю Сюй Чжімо.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фанлай Е. 俄汉谚语俗语词. Русско-китайский словарь пословиц и поговорок. – Пекин: Шанъуиньшугуань, 2005 – 375 с.
2. Карцева Д.О. Концепт Love в художественной литературе (на матери але произведений У. С. Моэма). Филология и лингвистика. – 2018. – №1. – С. 8-11.
3. «Современный ученый» 2017 г. - № 6.- с.70

ОБРАЗ МІСЯЦЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ ПОЕЗІЇ

Жукова Марія Олександрівна, студентка 2 курсу
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Науковий керівник: викладач кафедри східних мов К.О.Щербакова

Як відомо, китайські поети з давніх часів спираються на опис природи у своїх творах. Вони переслідують різні цілі: деякі проводять паралель між життям людини й природними явищами, які постійно змінюються, інші оспівують гармонію та одвічну красу природи, як наслідок прагнуть втекти з жорсткого реального світу в ідеалізований світ, де панує спокій і згода. Також природні символи широко поширені в Україні. Через вплив язичництва, українці поклонялися і широко використовували астральні предмети (сонце, місяць, зірки, небо) в мистецтві, найбільш глибинно цей вплив представлений в українському фольклорі.

У нашій роботі зроблена спроба порівняти образ місяця у двох культурах. Мета наукової роботи — виявити загальні й відмінні риси використання цього символу у творчості різних країн. У безкрайньому океані символів місяць є далеким природним об'єктом, що тягне людину до дум і роздумів. Лі Бо наймайстерніше передав усю безкрайню красу місячних пейзажів, вплив місячного чистого світла на ліричного героя. Автор не лише ділиться своїми думками й прикрощами з місяцем, але також бачить в цьому астрологічному об'єкті друга, путівника.(Відповідного українського перекладу не було знайдено)

Взмахну бокалом — приходи, луна!
Ведь с тенью нас и вовсе будет трое.
(«В одиночестве пью под луной»)

Такий чудовий образ як запрошення місяця створює ілюзію перебування в колі друзів, сім'ї. Також через свою незмінність місяць є посередником світу живих і мертвих. У своїх віршах автор нарікає на швидкоплинність життя. Наше життя — лише мить між минулим, що зникає, і майбутнім, що наближається. Ми абсолютно безсилі перед швидкістю, з якою плине час. Період людського існування нікчемно нетривалий, місяць же навпроти, вічний.

Мы приходим, уходим, как воды в движенье,
Каждый видит луну, что вот так же ясна
(«Поэзия гор и вод»)

Стан природи також перегукується з ліричним героєм у поезії Ду фу. Автор використовує образ місяця, щоб передати мотив смутку та самотності.

Когда же к окну
Подойдем мы в полуночный час
И в лунном сиянии
Высохнут слезы у нас?
(«Лунная ночь» Ду Фу)

Аналізуючи ці рядки з позиції Ду Фу ,можна зрозуміти, що автор знаходиться далеко від своїх дітей, бо він перевіз свою сім'ю, рятуючись від бунтівників Ань Лушаня. Він був відірваний від всього важливого, не маючи змоги повернутися у село, де переховується його сім'я. Через образ місяця автор зображує стан відчаю та нестерпного суму.

На думку китайців, місяць красивий і спокійний. Він невиразний, бо схований в тумані. Як відомо, жити мирно і спокійно — головні закони життя китайців. Саме це вважається головною причиною, чому жителі Китаю так оспівують ніжний образ місяця.

Для українців місяць — добрий знак, показник сприятливих обставин. На відміну від китайської поезії, в українському фольклорі образ місяця найчастіше виступає як художній образ, який вказує на любовні переживання ліричних героїв.

Досить часто концепт місяця спостерігається в народних ліричних піснях — як художній паралелізм — для передачі конкретного психічного стану ліричного героя.

Світить місяць, та не гріє,
У дівчини серце мліє.
Світить місяць, з неба сяє,
А дівчина зомліває
(Дівчина з легенди. Маруся Чурай).

У даному уривку спостерігається загальний настрій смутку і печалі від розлуки з коханим. Крізь образ місяця читачі розуміють глибину переживань героїні : наскільки вона засмучена і як сильно чекає на зустріч.

Місяць на небі , зіроньки сяють
Тихо по морю човен пливе

В українській народній пісні "Місяць на небі, зірки сяють" місяць виступає як символ циклічного ритму часу, вічності. Це посилання також мали на увазі східні майстри слова. Засмучуючись через швидкоплинність людського існування і неосяжність космосу, творці захоплюються вічністю місяця.

Концепт місяця дуже часто використовується у творчості багатьох країн для зображення певного стану ліричного героя. Найчастіше у Китаї цей символ трактують як художній образ, який допомагає передати почуття самотності. Він спонукає збагнути, наскільки наше життя нетривале та швидкоплинне, порівнюючи його з вічністю космосу. Так само українці, використовуючи концепт місяця, мають на увазі циклічність часу та вічність, але частіше молоді дівчата сумують за коханим у місячному сяйві, тобто образ влучно відображає печаль молодих людей від розлуки з любими.

Як бачимо, за допомогою зробленого аналізу нам вдалося з'ясувати, яке значення образ місяця займає в поезії Китаю і України, також розмежувати схожість і відмінність використання даного символу у творчості різних поетів. Зроблений аналіз це тільки перша, початкова стадія вивчення досить великої й багатої матеріалом теми. Зазначений в роботі матеріал показує, що порівняння плідне. Воно дозволяє усвідомити, які значення поети вкладали в цей образ.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ли Бо, Ду Фу. Избранная лирика: сборник/ Перевод с китайского А.Ахматовой, А.Гитовича, Л.Бежина, Э.Балашова. Вступительная статья, предисловие и примечания Л.Е.Бежина. - М.: Детская литература, 1987. - 129 с.

2. Ли Бо. Пейзаж души: сборник/ Перевод с китайского и корректура С.Торопцева. - С-Пб.: Азбука-классика, 2005. - 70 с.
3. Перлини української народної пісні / Упорядник Микола Гордійчук. – Київ: Музична Україна, 1991. – 383 с.

ЛІ БО ТА ОСОБЛИВА МОВА ЙОГО ВІРШІВ

Кравчук Ксенія, студентка 2 курсу
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Науковий керівник: С.С.Науменко

Література - це мовне мистецтво, яке використовує художню мову для опису образів та вираження почуттів. Мова має великий вплив на формування художньої принади літературних творів. У певному сенсі художня принадність літератури - це майстерність автора в плануванні та використанні мови, що свідчить про чудові здібності автора. Серед різних типів літератури, поезія висуває жорсткіші вимоги до використання мови, а особливу увагу приділяє навичкам та мистецтву [1].

Лі Бай був поетом династії Тан, великим поетом минулого та сьогодення в китайському поетичному колі. Він зробив великий внесок у розвиток літератури та мистецтва. Мова його віршів має чудові стосунки з його власним персонажем. Життя Лі Бая не розпусне, його вірші також містять героїчні настрої. Хоча вірші Лі Бая мінливі, але незмінним залишається лише його унікальний мовний стиль. Мовна особливість Лі Бай полягає в тому, що він добре використовує відповідну мову у своїх віршах, щоб виразити свої сильні почуття. У своїх віршах він зазвичай має певний стимулюючий ефект. Свіжий і простий, невинний , без гостроти. Його стиль - переслідувати красу. Наприклад, в вірші “静夜思” Думки тихої ночі: [4]

静夜思
李白
床前明月光，
疑是地上霜。
举头望明月，
低头思故乡。

Стиль героїчний і нестримний, свіжий та елегантний, багатий на уяву, чудова художня концепція, чудова мова, романтизм та чіткий намір. Його вірші сміливі та нестримні, свіжі та елегантні, багаті на уяву, чудові в художній концепції та жвава мова. Люди називають його "феєю поезії".

«Світло ясного місяця переді мною,
Немов би паморозь на землі.»

У цих рядках автор використовує багато стилістичніх прийомів:епітет-ясний місяць,порівняння- немов би паморозь.Читач одразу уявляє яскраву вечірню ніч,у барвах золотого місяця. Одним із романтичних художніх прийомів віршів Лі Бая є геніальне поєднання персоніфікації та метафори, співпереживання об’єктів та порівняння предметів з людьми [2].

Інший романтичний художній прийом у віршах Лі Бая полягає у тому, щоб зрозуміти певну характеристику речі та зробити сміливу уяву та перебільшення на основі реальності життя. Його перебільшення не лише уявляє особливості, але завжди поєднується з конкретними речами, тому перебільшення є настільки природним і безслідним; настільки сміливим, правдивим та достовірним, воно відіграє роль виділення образу та посилення почуттів .

Мова віршів Лі Бая є такою ж свіжою, як і розмовна мова, а деякі сміливі та нестримні, близькі до прози, але всі вони об’єднані в природній красі. Природна краса